

Handvest Vrijwilligersbeleid in professionele organisaties

Tien aandachtspunten voor een goed vrijwilligersbeleid in professionele organisaties

- 1 Zichtbaarheid
Het vrijwilligerswerk is zichtbaar in de organisatie.
- 2 Heldere kaders
Er zijn heldere kaders waarbinnen vrijwilligers hun werkzaamheden verrichten.
- 3 Bewegingsruimte
De vrijwilligers hebben binnen de gestelde kaders bewegingsruimte.
- 4 Inspraak
De vrijwilligers hebben de mogelijkheid tot inspraak binnen de organisatie.
- 5 Aandacht voor diversiteit
De organisatie heeft aandacht voor de toegenomen diversiteit in kleur en achtergrond van zowel cliënten als vrijwilligers.
- 6 Begeleiding
Vrijwilligers worden begeleid bij het uitoefenen van de werkzaamheden
- 7 Scholing
Vrijwilligers worden in de gelegenheid gesteld om de voor hun werk noodzakelijke of gewenst geachte deskundigheid op te doen door middel van scholing.
- 8 Voorzieningen
De organisatie biedt materiële voorzieningen om het vrijwilligerswerk zonder risico en zonder eigen kosten uit te kunnen voeren.
- 9 Waardering
De organisatie laat blijken dat het vrijwilligerswerk gewaardeerd wordt.
- 10 Goede sfeer
Er heerst een goede sfeer op de werkvloer, wat van groot belang is om het vrijwilligerswerk met plezier te blijven doen.

Zichtbaarheid

Goed vrijwilligersbeleid begint met een visie van de professionele organisatie op vrijwilligerswerk. Vrijwilligers vinden het van belang dat deze visie binnen de organisatie uitgedragen wordt. Voor alle medewerkers (zowel betaald als vrijwillig) is dan duidelijk welke plaats het vrijwilligerswerk inneemt in de organisatie. Vrijwilligerswerk heeft status in de organisatie. Betaalde krachten beseffen het belang van de bijdrage die vrijwilligers leveren en zien vrijwilligers als volwaardige medewerkers. Daarnaast is het goed als de vrijwilliger inzicht heeft in de organisatie en de vrijwilliger het personeel en de cliënten leert kennen. In sommige organisaties worden familiedagen georganiseerd.

Heldere kaders

Vrijwilligers, cliënten en betaalde krachten weten wat zij van elkaar kunnen verwachten. Deze verwachtingen moeten reëel zijn. Er zijn gelijke rechten en plichten voor vrijwilligers van afdelingen met dezelfde taken en verantwoordelijkheden binnen één organisatie. Verschil in afspraken leidt tot onrust. Een functieomschrijving of een vrijwilligersovereenkomst met daarin duidelijke afspraken over bijvoorbeeld werktijden is hierbij behulpzaam. In sommige organisaties krijgen nieuwe vrijwillige medewerkers een informatiepakket met informatie over de manier van werken binnen de organisatie en de rechten en plichten van de vrijwilliger.

Bewegingsruimte

Vrijwilligers krijgen de ruimte voor de inbreng van nieuwe initiatieven. Vrijwilligers streven een zo groot mogelijke mate van zelfstandigheid na. Daarnaast neemt de behoefte aan korte

vrijwilligersklussen steeds meer toe. Van belang is dan wel dat deze vorm van vrijwilligerswerk op dezelfde wijze door de organisatie wordt gewaardeerd.

Inspraak

Het is belangrijk dat vrijwilligers invloed kunnen uitoefenen op het beleid van de organisatie. Er is formele medezeggenschap voor vrijwilligers. Medezeggenschap kan onder meer gerealiseerd worden door het instellen van een vrijwilligersraad, door vrijwilligers deel te laten uitmaken van sollicitatiecommissies en door vertegenwoordiging van vrijwilligers in het bestuur. Daarnaast is er goed contact tussen het management en de vrijwilligers. Vrijwilligers worden geïnformeerd over besluiten en beleid en het management hoort adviezen en klachten aan en doet er wat mee.

Aandacht voor diversiteit

Een professionele organisatie heeft aandacht voor en houdt rekening met de verschillende achtergronden van vrijwilligers. Alleen een open houding ten aanzien van geloofsovertuiging of culturele achtergrond biedt een goede basis voor samenwerking. Verstrek goede informatie over verschillende culturen zodat er vertrouwen en begrip ontstaan om met elkaar te werken. Een organisatie kan mogelijkheden creëren waarbij vrijwilligers, betaalde krachten en cliënten spreken over hun verschillende achtergronden.

Begeleiding

Vrijwilligers hebben behoefte aan persoonlijke begeleiding en ondersteuning van betaalde krachten. Regulier overleg tussen vrijwilligers en de rest van de organisatie is daarom van belang. Ook moet bij de inzet van vrijwilligers goed gekeken worden naar de individuele mogelijkheden en onmogelijkheden van een vrijwilliger. Een professionele organisatie houdt rekening met deze verschillen, zonder dat dit verschil ten koste gaat van de waardering van werk van lager niveau. In sommige organisaties vindt wekelijks overleg plaats tussen afdelingshoofden en vrijwilligers. Elders dragen vrijwilligerscoördinatoren zorg voor de persoonlijke begeleiding.

Scholing

Deskundigheidbevordering en scholing zijn van groot belang voor de vrijwilligers omdat deze de kwaliteit van het werk en de motivatie vergroten. Vrijwilligers worden niet alleen de mogelijkheid geboden om vakinhoudelijke opleidingen of cursussen te volgen, maar ook trainingen in communicatieve vaardigheden of in bijvoorbeeld computergebruik. Naast erkenning kan scholing ook een belangrijke opstap zijn naar een betaalde baan. Het is van belang dat organisaties het volgen van opleidingen continu stimuleert. Een mogelijkheid is om de opleidingen voor betaalde krachten ook voor de vrijwilligers toegankelijk te maken.

Voorzieningen

Organisaties bieden materiële voorzieningen om het vrijwilligerswerk zonder risico en zonder eigen kosten te kunnen uitvoeren. Daarom dienen organisaties bijvoorbeeld reis- en telefoonkosten te vergoeden en ook dragen zij ervoor zorg dat de vrijwilliger in aanmerking komt voor alle noodzakelijke verzekeringen.

Sommige organisaties bieden ook de onbetaalde medewerkers kinderopvang, gratis koffie en wordt de mogelijkheid geboden om mee te eten. Het is uiteraard een voorwaarde dat de vrijwilliger zijn werkzaamheden verricht in een omgeving die voldoet aan de ARBO normen.

Waardering

Vrijwilligers geven aan dat oprechte waardering van groot belang is. Niet alleen in woord maar ook in gebaar. Een kerstpakket, een bloemetje of cadeautje bij een bijzondere gebeurtenis stimuleert niet alleen de vrijwilliger maar ook zijn of haar thuisfront. Een andere mogelijkheid is om vrijwilligers uit te nodigen voor personeelsfeesten en jubilea.

Goede sfeer

Voorkomen moet worden dat er concurrentie ontstaat tussen de vrijwilligers en betaalde krachten. Een goede sfeer tussen vrijwilligers onderling en tussen de vrijwilligers en de betaalde krachten is van belang. Dit betekent onder meer dat vrijwilligers in hun waarde gelaten worden en dat betaalde krachten en vrijwilligers open staan voor elkaars adviezen, zodat iedereen van elkaar kan leren.